

E-kirje: Komission luonnosehdotus Puhtaan teollisuuden ohjelman valtiontukipuitteiksi (Clean Industrial Deal State Aid Framework, CISAF)

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio lähetti 11.3.2025 jäsenvaltioille luonnoksen uusista Puhtaan teollisuuden ohjelman valtiontukipuitteista (Clean Industrial Deal State aid Framework, CISAF) ja avasi puitteista julkisen kuulemisen. Julkinen kuuleminen kestää 25.4.2025 saakka.

CISAF-puitteet rakentuvat Ukrainan sodan vuoksi joustavoitettujen valtiontuen tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden (TCTF) niin kutsuttujen siirtymätukien (TCTF:n jaksot 2.5, 2.6 ja 2.8) soveltamisesta kertyneelle kokemukselle, josta komissio järjesti jäsenmaille suunnatun kyselyn 8.1.2025. Suomi vastasi komission kyselyyn 22.1.2025.

Komissio järjesti puiteluonnoksesta jäsenvaltioille 27.3.2025 monenvälisen kokouksen, jossa jäsenvaltiot saivat esittää alustavia näkemyksiä ja kysymyksiä muutosehdotuksista. Puitteet on tarkoitus hyväksyä kesäkuun 2025 loppuun mennessä.

Tällä E-kirjeellä määritellään kannat komission ehdotukseen uusista valtiontukipuitteista.

Suomen kanta

Yleistä

Suomi katsoo, että EU:n valtiontukipolitiikka tukee Puhtaan teollisuuden ohjelman tavoitteita parhaiten, kun tuet kohdennetaan markkinoiden toimintapuitteisiin tavalla, joka

vääristää kilpailua sisämarkkinoilla mahdollisimman vähän. EU:n valtiontukisääntöjen tulisi tukea EU:n markkinoiden säilymistä kilpailullisina, avoimina ja kilpailukykyisinä.

Suomi tukee komission tavoitteita yksinkertaistaa tämän alan valtiontukisääntöjä edellyttäen, että muutoksilla samalla turvataan tasapuoliset toimintaolosuhteet sisämarkkinoilla. Suomi katsoo, että EU:n valtiontuki politiikka voi olla tarkoituksenmukainen keino EU:n Puhtaan teollisuuden ohjelman täytäntöönpanossa, teollisuuden vähähiilistämässä sekä uusiutuvan energian käyttöönoton vauhdittamisessa.

Suomi katsoo kuitenkin, että valtiontuki politiikan muutosten tulisi perustua faktapohjaiseen arviointiin. Ennen valtiontukisääntöjen muuttamista tai joustavoittamista komission tulisi tehdä kattava vaikutusarviointi tuen ennakoiduista vaikutuksista sekä nykyisen tukipolitiikan täytäntöönpanosta niin EU:ssa kuin keskeisissä kilpailijamaissa. Suomi katsoo myös, että EU:ssa valmisteilla olevien, kilpailukykyä tukevien politiikkainstrumenttien tulisi olla keskenään hyvin yhteensovitettuja ja tehokkaita. Keskeistä on tunnistaa ne politiikkakäsitteet, joiden ratkaisemiseksi valtiontuki on tarkoituksenmukainen politiikkaväline. EU:n politiikkatavoitteita tulisi lähtökohtaisesti edistää vähiten kilpailua vääristävillä keinoilla. Suomi huomauttaa, että koko kriisi- ja siirtymäpuitteiden kahden vuoden voimassaoloajan aikana jäsenvaltioille ei ole esitelty kattavaa vaikutustenarviointia joustavoitettujen sääntöjen hyödyistä ja haitoista.

Suomi pitää hallitusohjelman mukaisesti sisämarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta ensisijaisena ratkaisuna, että EU:n valtiontukisäännöissä palattaisiin mahdollisimman nopeasti kriisejä edeltäneeseen normaalitilaan, eikä tilapäisiksi tarkoitettuja joustoja siten jatketa. Mikäli sääntöjä kuitenkin ehdotetulla tavalla jatkettaisiin, Suomi suhtautuu erittäin kriittisesti ehdotettujen valtiontuki puitteiden viiden vuoden voimassaoloaikaan sekä ehdotuksen jakson 6 mukaiseen mahdollisuuteen jatkaa valmistavan teollisuuden tukia pitkäjänteisesti. Suomi toteaa, että sisämarkkinoiden tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi puitteiden voimassaoloajan pitäisi olla enintään 2–3 vuotta.

Suomi suhtautuu myös erityisen kriittisesti keskusteluissa esillä olleisiin ehdotuksiin valmistavan teollisuuden ja teollisuuden vähähiilistämisen toimintatukien sallimisesta EU:n kilpailukyvyn kannalta strategisilla sektoreilla.

Uusiutuva energia ja teollisuuden vähähiilistäminen

Suomi toteaa, että tavoiteltaessa EU:n pidemmän aikavälin kestävästä kilpailukykyä valtiontuki politiikan tulisi kohdistaa tukia ensisijaisesti puhtaisiin ja innovatiivisiin investointeihin, joiden kautta tuetaan teollisuuden uudistumista. Suomi pitää hyvänä komission lähtökohtaa, jonka mukaan uusiutuvan energian käyttöönottoa ja teollisuuden vähähiilistämistä edistetään teknologianeutraalisti. Suomi toteaa kuitenkin, että uusiutuvan vedyn tuotanto- tai käyttöinvestointien lisäksi myös puhtaaseen sähkön perustuvien vähähiilisen vedyn tuotanto- tai käyttöinvestointien tulisi olla tukikelpoisia. Suomi suhtautuu myönteisesti komission ehdottamaan mahdollisuuteen hyödyntää vähähiilistä vetyä ja investoida hiilidioksidin talteenottolaitteisiin, mutta huomauttaa, että puitteiden sääntöjä tulisi näiltä osin vielä väljentää.

Suomi suhtautuu varauksellisesti komission ehdotukseen, jonka mukaan uusiutuvan energian ja teollisuuden vähähiilistämisen hankkeiden on oltava pääsääntöisesti valmiita 36 kuukauden sisällä hankkeiden tukipäätöksen tekemisestä. Erityisesti uutta teknologiaa, uusia laitteistoja tai laajoja hankkeita tuettaessa hankkeisiin liittyvät riskit ja epävarmuudet ovat tavallista suurempia, joten kolmea vuotta pidempi hankkeiden valmistumisaika olisi tarkoituksenmukaisempi.

Suomi katsoo, että teollisuuden vähähiilistämistä koskevan tuen osalta puitteiden päästövähennysvaatimusten tulee olla riittäviä.

Suomi pitää tärkeänä, että suurten teollisuuden vähähiilistämiseen kohdennettujen tukien hyväksyttävyyden kriteerejä tiukennetaan siten, että kilpailuolosuhteet sisämarkkinoilla säilyisivät tasapuolisina.

Kapasiteettimekanismi ja fossiilittoman jouston tukijärjestelmä

Suomi suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti komission ehdottamiin sähkön toimitusvarmuuden parantamiseen tähtäävään fossiilittoman jouston tukimekanismiin sekä muihin kapasiteettimekanismeihin. Suomi kuitenkin huomauttaa, että fossiilittoman jouston osalta ehdotuksessa tulisi huomioida paremmin sekä pitkäaikaisjousto että vuodenaiksidonnainen jousto, jotta esimerkiksi pitkien tynien ja kylmien ajanjaksojen aiheuttama niukkuus uusiutuvan energian tuotannossa tasaantuisi. Lisäksi tehoreservin osalta Suomi pitää liian rajoittavana vuoden sopimusaikaa sekä mahdollisuutta hankkia kapasiteettia ainoastaan yksi vuosi etukäteen, mikä ei mahdollista uusia investointeja, sekä ERAA-laskentamenetelmän keskiarvoihin perustuvaa laskentatapaa, vaikka tehoreservillä tulisi pystyä varautumaan myös poikkeuksellisiin tilanteisiin, kuten tuotanto- tai siirtokapasiteetin pitkäaikaisiin vikaantumisiin. Suomi pitää fossiilittomalle joustolle esitettyä korkeintaan kymmenen ja markkinoiden laajuiselle kapasiteettimekanismille esitettyä, korkeintaan 15 vuoden sopimusaikaa perusteltuna, samoin edellä mainituille toimille esitettyä viiden ja kymmenen vuoden voimassaoloaikoja.

Valmistavan teollisuuden tuotannolliset investointituet

Suomi suhtautuu erityisen kriittisesti puiteluonnoksessa ehdotettuun strategisten alojen valmistavan teollisuuden investointitukien jatkamiseen. Suomi pitää tärkeänä, että EU:n valtiontukipolitiikka tukee EU:n markkinoiden säilymistä kilpailullisina, avoimina ja kilpailukykyisinä. Nykyisissä kriisi- ja siirtymäpuitteissa mahdollistettu tuki massatuotantoon on johtanut jäsenmaiden väliseen haitalliseen tukikilpailuun ja heikentänyt sisämarkkinoiden tasapuolisia toimintaedellytyksiä. Valmistavan teollisuuden tukemisen jatkaminen ehdotuksen mukaisesti uhkaa vaikeuttaa kilpailuolosuhteita, pahentaa tukikilpailua ja tehdä siitä pysyvän asiantilan. Suomi katsoo, että ehdotettujen kriteerien jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että kilpailun vääristymät sisämarkkinoilla rajautuvat minimiin ja että tuki kohdentuu EU:n kilpailukykyä ja kestävää kasvua parhaiten edistävällä tavalla. Sisämarkkinoiden toimivuutta voitaisiin edistää esimerkiksi kriteereillä, jotka liittyvät tuettavien hankkeiden korkeaan laatuun ja innovatiivisuuteen.

Suomi suhtautuu erityisen kriittisesti myös ehdotukseen, jonka mukaan jäsenvaltiot saisivat jatkossakin poiketa tukiohjelmakohtaisista kriteereistä, ja korottaa myönnetyn tuen määrän EU:n ulkopuolisen maan myöntämän tuen tasolle ("matching"). Suomi suhtautuu kriittisesti näiden kriteerien ehdotettuun väljentämiseen.

Suomi katsoo lisäksi, että ehdotettuja lisäjoustoja koskien tukien myöntämistä EU:n vähiten kehittyneillä alueilla tulisi tarkastella kriittisesti.

Yksityisten investointien kannustaminen

Suomi suhtautuu alustavasti myönteisesti komission uutena ehdotuksena esittämään mahdollisuuteen tukea yksityisten investointien riskien vähentämistä. Suomen näkemyksen mukaan yksityisen rahoituksen vivuttamiselle olisi tarvetta. EU:n strategisen

kilpailukyvyyn näkökulmasta perustelluinta olisi, että rahoitus kohdentuisi ensisijaisesti uudistaviin ja innovaatioita tukeviin investointeihin.

Pääasiallinen sisältö

Yleiskatsaus

Komission 26.2.2025 julkaisemassa Puhtaan teollisuuden ohjelma (Clean Industrial Deal, CID) -tiedonannossa (COM(2025) 85 final) todettiin valtiontukien olevan yksi keino edistää kilpailukykyä ja teollisuuden vähähiilistämistä. CID:n tavoitteita täytäntöönpanevan uusien CISAF (Clean Industrial Deal State Aid Framework) -valtiontukipuitteiden luonnosversio julkaistiin 11.3.2025, ja lopullinen versio puitteista on tarkoitus hyväksyä kesäkuun 2025 loppuun mennessä.

Uusista CISAF-valtiontukipuitteista annettu ehdotus rakentuu vuonna 2023 hyväksyttyjen tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden (TCTF) niin kutsuttujen siirtymäjaksojen (jaksot 2.5, 2.6 ja 2.8) soveltamisesta kertyneelle kokemukselle. TCTF:n tavoitteena oli nopeuttaa 1) uusiutuvan energian käyttöönottoa (jakso 2.5), 2) teollisuuden vähähiilistämistä (2.6) ja 3) vauhdittaa nettonollataloutta edistäviä valmistavan teollisuuden investointeja (jakso 2.8). Tilapäiset säännöt hyväksyttiin alun perin Venäjän hyökkäyssodan jälkeen tilanteessa, jossa haluttiin nopeasti irtautua Venäjän fossiilisista polttoaineista sekä vähentää strategisia riippuvuuksia. Nykyisin voimassa olevat säännöt hyväksyttiin maaliskuussa 2023 pitkälti vastauksena USA:n IRA-lainsäädäntöön, joka uhkasi siirtää tuotantoa pois EU:sta. Sääntöjä laajennettiin tuolloin tuotannollisiin investointeihin ja sallittiin ”tuen matching” kolmansien maiden tukien tasolle tietyissä tilanteissa. Sääntöjen oli määrä olla voimassa 31.12.2025 asti. Tässä yhteydessä Suomi suhtautui kriittisesti erityisesti tuotannollisten investointien tukien sallimiseen. Suomi kiinnitti huomiota siihen, että TCTF:n siirtymätukien pitkä voimassaoloaika kasvattaa riskiä yhtäältä tukijärjestelmän laajenemisesta ja pitenemisestä, ja toisaalta markkinaehtoisesta kehityksen heikkenemisestä ja sitä kautta investointiympäristön epävarmuuden kasvamisesta (EJ 13/2022 vp).

Komission ehdotus CISAF-valtiontukipuitteista jakautuu neljään osa-alueeseen:

- 1) Tuet uusiutuvan energian käyttöönoton edistämiseen (puitteiden jakso 4)
- 2) Tuet teollisuuden vähähiilistämisen vauhdittamiseen (puitteiden jakso 5)
- 3) Tuet puhtaan teollisuuden teknologioiden vauhdittamiseen (tuotannollisten investointien tuet ja tuen matching – puitteiden jakso 6)
- 4) Tuet yksityisten investointien riskien vähentämiseksi (puitteiden jakso 7)

Käytännössä ehdotuksen osa-alueilla 1–3 jatkettaisiin ja osin selvästi laajennettaisiin TCTF:n vastaavien sääntöjen sisältämiä valtiontukisääntöjen helpotuksia. Yhteistä osa-alueiden 1–2 helpotuksille on muun muassa se, että tukien enimmäismäärä voidaan määrittää helpotetusti kokonaiskustannusten perusteella tarjouskilpailumenettelyn tai rahoitusvajelaskelman sijaan. Osa-alueen 3 mukaisia tukia ei ole valtiontukisäännöissä ennen kriisi- ja siirtymäpuitteita sallittu muutoin kuin EU:n aluetukikelpoisilla alueilla. Tämän lisäksi ehdotukseen on lisätty mahdollisuuksia edistää energian toimitusvarmuutta, ja se sisältää helpotuksia fossiilittomia polttoaineita koskeviin jousto- ja kapasiteettimekanismeihin myönnettävälle valtiontuelle. Lisäksi komissio ehdottaa uutta riskirahoitustyyppistä tukimuotoa, jonka puitteissa jäsenvaltiot voisivat perustaa valtiontuen avulla rahastoja ja näin vähentää yksityisten investointien riskejä, jotka liittyvät investointeihin uusiutuvaan energiaan, teollisuuden vähähiilistämiseen, puhtaiden teknologioiden valmistuskapasiteettiin ja tiettyihin energiainfrastruktuureihin.

Ehdotuksen mukaan uudet puitteet tulisivat voimaan tullessaan korvaamaan TCTF:n, jonka soveltaminen siten päättyisi. Komissio ehdottaa, että CISAF-valtiontukipuitteet

olisivat voimassa 31.12.2030 saakka. Nykyisiä TCTF:n nojalla hyväksytyjä tukiohjelmia voidaan kuitenkin soveltaa 31.12.2025 asti.

Tilapäisiin kriisi- ja siirtymäpuitteisiin pohjaavat ja niitä laajentavat ehdotukset

Ehdotuksen jakso 4: Tuki uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi

Komissio ehdottaa sellaisten investointien tukemisen helpottamista, joilla nopeutetaan ja laajennetaan uusiutuvan energian saatavuutta kustannustehokkaasti. Uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvu energialähteen järjestelmässä saattaa johtaa energiantuotantomallien suurempaan vaihteluun, minkä vuoksi ehdotetaan uusina mahdollisuuksina joustolähteiden ja kapasiteettimekanismien käyttöönottoa.

Jakso vastaa suurelta osin tilapäisiä kriisi- ja siirtymäpuitteita, jotka sisältävät helpotuksia ja yksinkertaistuksia tavanomaisiin valtiontukisääntöihin verrattuna muun muassa tuen määrän laskennan osalta. Ehdotuksen mukaan sisämarkkinoille soveltuvia olisivat

- **investoinnit energian tuotantoon** uusiutuvista lähteistä mukaan lukien muista kuin biologisista lähteistä peräisin olevien uusiutuvien polttoaineiden tuotanto (RFNBO), mutta lukuun ottamatta sähkön tuotantoa RFNBO:sta; sekä
- **investoinnit RFNBO:n biopolttoaineiden, bionesteiden, biokaasun (mukaan lukien biometaani) ja biomassapolttolaitosten varastointiin** edellyttäen, että niiden sisällöstä vähintään 75 % saadaan suoraan sidoksissa olevasta RFNBO:n biopolttoaineeseen, bionesteen, biokaasun tai biomassapolttolaitosten tuotantolaitokselta vuosittain. Lisäksi komissio katsoo, että investointitukitoimenpiteet sähkövarastojen tukemiseksi ja lämpövarastojen tukemiseksi ovat sisämarkkinoille soveltuvia.

Ehdotuksen mukaan tuettujen projektien täytyy merituulivoimaa, vesivoimaa (vesivarastot mukaan luettuina), ja uusiutuvan vedyn tuotantolaitoksia lukuun ottamatta olla valmiina ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa tuen myöntöpäivästä. Ehdotus laajentaisi poikkeuksia 36 kuukauden määräaikaan TCTF:ään verrattuna. Kriisi- ja siirtymäpuitteissa 36 kuukauden aikamääre koski kaikkia laitoksia merituulivoimateknologiaa lukuun ottamatta.

Ehdotuksen mukaan tukea voidaan myöntää **investointitukena** (ehdotuksen jakso 4.1.1), kun kyseessä on uuden kapasiteetin rakentaminen tai voimalaitoksen kapasiteetin päivittäminen. Tuen määrä voidaan määrittää joko tarjouskilpailumenettelyssä tai hallinnollisesti. Hallinnollisesti määritellyn tuen enimmäisintensiteetti on 45 % kokonaiskustannuksista. Poiketen TCTF 2.5.1 jaksosta, jossa tukea aurinkosähkölle, maatuulivoimalle ja merituulivoimalle sekä vesivoimalaitoksille voitiin myöntää ainoastaan tarjouskilpailumenettelyssä, sääntöluonnoksessa ehdotetaan tarjouskilpailumenettely pakolliseksi menettelyksi ainoastaan silloin, kun tukea myönnetään sähköntuotantoon uusiutuvista energialähteistä. Poikkeuksena tästä ovat TCTF:n tavoin pienet hankkeet, joissa yritykselle myönnetty tuki hanketta kohti on enintään 30 miljoonaa euroa.

TCTF 2.5.2 jakson mukainen *toimintatuki* uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseen ja energian varastointiin on ehdotuksessa pääasiallisesti sisällytetty **tukeen suorilla hintatukijärjestelmillä** (ehdotuksen jakso 4.1.2). Poikkeuksena TCTF 2.5.2 jakson tarjoamiin mahdollisuuksiin, hintatukijärjestelmillä myönnettävää tukea ei sääntöluonnoksen mukaan voisi myöntää uusiutuvan energian varastointiin. Tuki on sallittu hinnanerosopimusten muodossa, ja sitä myönnetään ainoastaan uuden kapasiteetin rakentamiseen tai voimalaitoksen kapasiteetin päivittämiseen. Hinnanerosopimuksen kesken enimmäismäärää ehdotetaan pidennettäväksi TCTF 2.5.2. jakson sallimasta enimmäismäärästä viidellä vuodella 25 vuoteen tuetun laitoksen toiminnan alkamisesta.

Muilta osin ehdotettu suorilla hintatukijärjestelmillä myönnetty tuki mukailee TCTF 2.5.2 jakson nojalla myönnetyn tuen myöntöedellytyksiä.

Kokonaan uusia ehdotuksia komission sääntöluonnoksessa ovat sähkömarkkinoihin liittyvät tukijärjestelmät: **fossiilittoman jouston tukimekanismi** (ehdotuksen jakso 4.2) ja **tuki tavoitemallin mukaisiin kapasiteettimekanismeihin** (ehdotuksen jakso 4.3).

Fossiilittoman jouston tukimekanismi mahdollistaa sähkön varastointi-, tuotanto- tai kulu- tusjoustokapasiteetin tukemisen esimerkiksi valtion järjestämän tarjouskilpailun avulla ratkomaan uusiutuvan energian vaihtelevan tuotannon aiheuttamia ongelmia. Toimen- pide olisi suunniteltava tukemaan uusia ja fossiilittomia investointeja. Tukitoimenpiteen tulisi olla avoin joustopalveluja tarjoaville, muille kuin fossiilisille teknologioille, ja ainakin sähkön varastoinnille ja kulutusjoustolle. Sopimuksessa määriteltäisiin tuetun jouston saatavilla olo, ja myös kuluttajat voisivat osallistua kulutusjouston aggregoinnin kautta. Joustotukijärjestelmää koskeva tukitoimenpide hyväksyttäisiin enintään 5 vuodeksi, ja sopimusaika joustoa tarjoavalle kapasiteetille olisi korkeintaan 10 vuotta.

Tukea tavoitemallin mukaisiin kapasiteettimekanismeihin voitaisiin myöntää joko strate- giselle sähköreserville (Suomessa tehoreservi) tai markkinoiden laajuiselle, sääntöehdo- tuksen liitteen 1 mukaiselle tavoitemallikapasiteettimekanismille. Tukitoimenpide hyväk- syttäisiin enintään 10 vuodeksi, ja sopimusaika kapasiteettia tarjoavalle projektille olisi markkinoiden laajuisen mekanismin osalta korkeintaan 15 vuotta, mutta tehoreservin osalta ainoastaan yksi vuosi.

Ehdotuksen 5. jakso – Tuki teollisuuden vähähiilistämiseen

Ehdotus mukailee tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden 2.6 jaksoa, mutta sitä on laajen- nettu teknologianeutraalimmaksi. Lisäksi jakso sisältää uuden ehdotuksen, jolla yksin- kertaistettaisiin valtiontukiarviointia tietyjen Innovaatorahastohankkeiden tapauksessa.

Ehdotuksen puitteissa hyväksytyjen tukiohjelmien pitää lähtökohtaisesti kattaa kaikki sektorit ja teknologiat. Mikäli jäsenvaltio haluaa rajoittaa tukiohjelmaa tietyille sektoreille tai teknologioihin, sen tulee perustella rajoitukset. Tukea myönnetään teollisuuden kasvi- huonekaasujen vähentämiseen tai energiatehokkuuden lisäämiseen, ja tukikelpoisia ovat tietyin edellytyksin myös esimerkiksi investoinnit energiainfrastruktuuriin. Ehdotuk- sen mukaan tuensaajan teollisuuslaitosten suorien kasvihuonekaasujen tulee vähentyä tukea edeltäneeseen tilanteeseen verrattuna, tai vaihtoehtoisesti energiankulutuksen tulee TCTF:n tapaan tuetun toiminnan osalta pienentyä vähintään 20 %. Kasvihuone- kaasujen vähennyksen osalta säännöissä edellytetään, että päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla tuensaaja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 40 %. Päästökaupan piiriin kuuluvilla sektoreilla uusilla ja päästötasoltaan hyviltä laitoksilta edellytetään 10 %:n kas- vihuonekaasujen vähentämistä ja muilta 40 %:n vähentämistä.

TCTF 2.6. jakson mukaisesti sääntöluonnoksessa veloitetaan tuettujen hankkeiden ole- van valmiina ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa tuen myöntöpäivästä. Lisäehtona TCTF 2.6 jaksoon verrattuna sääntöluonnoksessa on vaatimus, että hankkeella saa- daan aikaan suoria kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä tai energiansäästöjä, jotka vastaavat vähintään 80 prosenttia suunnitelluista vähennyksistä tai säästöistä.

Tukitoimenpiteen tulee lisäksi olla tarpeellinen (ehdotuksen jakso 5.2.), oikeasuhteinen (ehdotuksen jakso 5.3.), sekä välttää kilpailun ja kauppaan kohdistuvia kohtuuttomia kielteisiä vaikutuksia (ehdotuksen jakso 5.4.).

Toimenpiteen arvioidaan olevan tarpeellinen, jos se rajautuu tukemaan ainoastaan sel- laisia hankkeita, jotka eivät toteutuisi ilman tukea. Tämä todistetaan toimittamalla

hankkeen rahoitusvajelaskelma. Vaihtoehtona rahoitusvajelaskelmalle on tarkastella tuensaajien päästönvähennysten tasoa. Tuki katsotaan tarpeelliseksi, jos kasvihuonekaasupäästöt vähenevät puitteissa tarkemmin määritellyille tasoille. TCTF 2.6 jaksoon verrattuna uutta on ehdotuksen selkeämpi jaottelu päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvien ja kuulumattomien tuensaajien hyväksyttävyysehtoihin.

Toimenpiteen oikeasuhteisuutta arvioidaan joko tuki-intensiteetin (ehdotuksen jakso 5.3.1.), takaisinperintämekanismiin sisältävän rahoitusvajeen (ehdotuksen jakso 5.3.2.), tai kaikille tukikelpoisille hankkeille avoimen tarjouskilpailun (ehdotuksen jakso 5.3.3.) nojalla. Jäsenvaltio valitsee tukiohjelman suunnitellessaan näistä arviointivaihtoehdosta yhden.

Suurin sallittu tukimäärä on periaatteessa 200 miljoonaa euroa tai 10 % tukiohjelman budjetista yritystä ja hanketta kohden. Tukikelpoisia kustannuksia ovat kasvihuonekaasupäästöjen säästöön tai energiatehokkuuteen suoraan liittyvät kokonaisinvestointikustannukset. Tuki-intensiteetit vaihtelevat tuetun vähähiilistämisteknologian mukaan, mutta ovat enintään 50 %. Pienten ja keskisuurten yritysten kohdalla enimmäistukitasoja voidaan nostaa. TCTF 2.6 jaksoon verrattuna kyseinen enimmäistuki-intensiteetti on laskenut 10 prosenttiyksikköä.

Ehdotuksen mukaisesta 200 miljoonan euron tuen enimmäismäärästä voidaan poiketa ylöspäin. Tässä tilanteessa edellytys on, että hankkeen rahoitusvajelaskelmasta sekä takaisinperintämekanismista tehdään valtiontuki-ilmoitus komissiolle ennen tuen käyttöönottoa. Tukea ei saa laittaa täytäntöön ilman komission hyväksyntää.

Tuella ei saa rahoittaa tuensaajan kokonaistuotantokapasiteetin lisäämistä. Tämä ei rajoita teknisestä välttämättömyydestä johtuvia rajattuja kapasiteetin lisäyksiä, jotka ovat enintään 5 % ennen tukea vallinneeseen tilanteeseen verrattuna. TCTF:ssä vastaava sallittu kapasiteetin lisäys oli 2 %.

Uutena ehdotuksena komission sääntöluonnoksessa TCTF 2.6 jaksoon verrattuna ovat **tukiohjelmat erityisten Innovaatorahastohankkeiden tukemiseen** (ehdotuksen jakso 5.5.).

Ehdotus sisältää erityisiä helpotuksia valtiontuella sellaisiin uusiutuvia energialähteitä ja vähähiilistämistä koskeville hankkeille, jotka on Innovaatorahaston kriteerien valossa arvioitu myönteisesti, ja joille on myönnetty STEP-asetuksen¹ mukainen suvereniteetti-merkki. Sillä, onko hankkeelle myönnetty suvereniteettimerkin lisäksi Innovaatorahastosta rahoitus, ei ole merkitystä tukiohjelman hyväksyttävyyden kannalta. Innovaatorahaston tämäntyyppisiin hankkeisiin soveltamat valintaperusteet sisältävät useita taakeita, joilla minimoidaan kilpailun vääristyminen ja rajoitetaan myönnetty tuki välttämättömään.

Erityisiä soveltuvuusehtoja annetaan RFNBO:n tuotantoon; biopolttoaineiden, bionesteiden, biokaasun (mukaan lukien biometaani) ja biomassapolttoaineiden tuotantoon; sekä vedyn käyttöön liittyen. Lisäksi tuki myönnetään sellaisen tukiohjelman perusteella, jolla on alustava budjetti. Tuen enimmäismäärä vahvistetaan joko edellä esiteltujen tuki-intensiteetin tai rahoitusvajelaskelman avulla, tai enimmäisrahoituksen laskentamenetelmän mukaisesti, jota täydennetään tehokkaalla takaisinperintämekanismilla.

¹ Asetus EU/2024/795. STEP tulee sanoista Strategic Technologies for Europe Platform.

Muilta osin jakson sisältö on yhteneväinen edellä käsitellyn ehdotuksen jakson 5.4 kanssa.

Ehdotuksen 6. jakso – Tuki puhtaan teknologian riittävän tuotantokapasiteetin varmistamiseksi

Ehdotettu jakso jakautuu kolmeen osaan. Jakso mahdollistaa tuen myöntämisen sellaisten tukiohjelmien nojalla, jotka kannustavat puhtaan teknologian käyttöönoton vauhdittamisessa olennaisten laitteistojen (akkujen, aurinkopaneelien, tuuliturbiinien, lämpöpumpujen, elektrolyysilaitteiden ja hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis- ja varastointilaitteiden) tuotantokapasiteetin lisäykseen. Samoin sisämarkkinoille soveltuvaksi katsotaan tuki, joka kannustaa kyseisten laitteiden valmistukseen suoraan tarkoitettujen ja ensisijaisesti siinä käytettävien keskeisten komponenttien tuotannon lisäykseen, sekä kyseisten komponenttien tuotannossa tarvittavien kriittisten raaka-aineiden talteenoton tai tuotannon lisäykseen. Tuotanto sisältää myös toissijaisten raaka-aineiden käytön. Ehdotus sisältää tarkemmat säännöt 1) tukiohjelmien 2) yksittäisten tukien (ns. matching-tuki) sekä 3) verotuksen nopeutettujen poistojen hyväksyttävyydelle.

Tukiohjelmat

Ehdotettu jakso vastaa suurelta osin TCTF 2.8 jakson valmistavan teollisuuden tuotannon mahdollistavaa kohtaa 85. Tuettavien laitteistojen listauksen ehdotetaan olevan sama kuin TCTF:n kohdassa 85. Lista on hakasulkeissa ja siihen saattaa vielä tulla muutoksia ennen puitteiden lopullista hyväksymistä.

Tukikelpoisia kustannuksia ovat investoinnit kiinteään ja aineettomaan omaisuuteen. Hankkeen enimmäistukimäärät- ja tasot riippuvat investoinnin sijainnista seuraavasti:

- Mikäli tuettu hanke ei tapahdu aluetukikelpoisella alueella, enimmäistuki-intensiteetti on 15 % tukikelpoisista kustannuksista ja enimmäistukimäärä on 75 miljoonaa euroa hanketta kohti.
- Niin sanotuilla c-tukialueella² enimmäistuki-intensiteetti on 20 % ja enimmäistukimäärä 100 miljoonaa euroa,
- Niin sanotulla a-tukialueella³ (EU:n vähiten kehittyneillä alueilla) enimmäistukitaso on puolestaan 35 % ja enimmäistukimäärä 175 miljoonaa euroa hanketta kohti.

Verrattuna TCTF:ään, enimmäistuki-intensiteetit ovat pysyneet samalla tasolla, mutta enimmäistukimääriä on laskettu ja perustuvat hankekohtaiseen tarkasteluun aiemman yritys- ja jäsenvaltiokohtaisuuden sijaan.⁴ TCTF:n tavoin tukea valmistavan teollisuuden tuotantoon saisi ehdotuksen mukaan myöntää paitsi aluetukikelpoisilla alueilla, myös niiden ulkopuolisilla alueilla.

Ehdotus sisältää helpotuksia lainoina ja takauksina myönnettäville valtiontuille. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden ei tarvitsisi laskea lainoihin tai takauksiin sisältyvää tarkkaa tuen määrää, vaan tuen määrä voisi perustua erityisiin safe harbour -kriteereihin.

² SEUT 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti aluetukikartassa nimetty alue

³ SEUT 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen alue. Käytännössä syrjäisimmät alueet ja alueet, joiden BKT asukasta kohden on enintään 75 prosenttia EU:n keskiarvosta

⁴ TCTF:ssä sallitaan 150 miljoonan euron enimmäistukimäärä ei-aluekelpoisilla alueilla sekä 200 ja 300 miljoonan euron enimmäistukimäärät aluetukikelpoisilla alueilla.

Uutena lisäedellytyksenä sääntöluonnoksessa ehdotetaan, että tuensaaja osallistuu investointiin omilla varoillaan tai julkista tukea sisältämättömillä ulkoisella rahoituksella. Tällaisen rahoituksen osuuden tulee olla vähintään 25 % tukikelpoisista kustannuksista.

Yksittäiset tuet (tuen matching)

Ehdotus mahdollistaa tukiohjelmakohtaisista kriteereistä poikkeamisen ja suurempien tukimäärien ja enimmäistukitasojen hyväksymisen **ad hoc -tukena** (ehdotuksen jakso 6.2) valtiontukien ilmoitusmenettelyssä. Ehdotettu mukailee TCTF 2.8 jakson kohtaa 86, joka mahdollistaa tuen korottamisen kolmannen maan myöntämän tuen tasolle.

Yksittäisen tuen määrä ei saa ylittää pienempää seuraavista: a) kolmannen maan vastaavalle hankkeelle ETA-alueen ulkopuolella myöntämän tuen määrää, tai b) määrää, joka kannustaa tuensaajaa investoimaan ETA-alueelle kolmansien maiden sijaan (takaisinperintämekanismiin sisältävä rahoitusvaje).

Tuetun investoinnin voi toteuttaa aluetukialueella tai niiden ulkopuolella. Jos ”matching-tukea” myönnetään investoinnille tukialueiden ulkopuolella, jäsenvaltion on osoitettava, että investointia ei voida toteuttaa tukialueella yhtä tehokkaasti ja että tuensaajan on sen vuoksi järkevää olla toteuttamatta investointia tukialueille. Ehdotus eroaa TCTF 2.8 jakson 86 kohdasta, jonka mukaan investoinnin tuli tapahtua joko kokonaan aluetukialueella, tai vähintään kolmen jäsenvaltion alueella siten, että merkittävä osa pääomainvestoinneista tehdään vähintään kahdella aluetukialueella. Sääntöluonnoksessa on lisäksi TCTF:n mukainen ehdotus, jossa matching-tuella edellytetään koheesiotavoitteiden huomioimista: mikäli investointia harkitaan monelle erilaiselle ETA-alueella sijaitsevalle alueelle, joista jonkin alueen aluetuki-intensiteetti on alhaisempi kuin muiden vaihtoehtojen alueiden, tuen myöntämistä tällaiselle vauraalle alueelle ei todennäköisesti sallittaisi. Mikäli vaihtoehtoisilla alueilla sovelletaan samaa aluetuki-intensiteettiä, eli niiden tuensaajan on osoitettava, että sijainti on valittu objektiivisin kriteerein valtiontuesta riippumatta. Mikäli tuensaaja pystyy osoittamaan, että investointi ei muutoin tapahtuisi ETA-alueen ulkopuolella vaan se siirrettäisiin kolmanteen maahan, ei ilmeistä kielteistä kauppaa- ja kilpailuvaikutusta synny.

Ehdotuksessa uusi edellytys on, että jäsenvaltion olisi osoitettava, että tukea saaneen investoinnin luomalla lisätuotantokapasiteetilla tuensaaja myötävaikuttaa Euroopan autonomian vahvistamiseen puuttamalla kysynnän ja tarjonnan väliseen vajeeseen unionissa, eikä syrjäytä jo olemassa olevaa tai rakennettavaa tuotantokapasiteettia. Komissio tulee myös arvioimaan, johtaako valtiontuki todennäköisesti merkittävään työpaikkojen menetykseen ETA-alueilla. Tällaisessa tilanteessa, ja jos investoinnin ansiosta tuensaaja voi siirtää toiminnan kohdealueelle, tuen myöntämistä ei todennäköisesti sallittaisi.

Nopeutetut poistot verotuksen muodossa

Uutena ehdotuksena komission sääntöluonnoksessa TCTF 2.8 jaksoon verrattuna on **tuki puhtaan teknologian laitteiden kysynnän tukemiseksi nopeutettujen poistojen muodossa** (ehdotuksen jakso 6.3.).

Ehdotuksen mukaan komissio katsoo sisämarkkinoille soveltuvaksi sellaiset tukiohjelmat, jotka kannustavat hankkimaan edellä ehdotuksen 6 jakson alussa määriteltyjä laitteistoja. Tuki myönnetään kustannusten nopeutettujen poistojen muodossa, ja tukikelpoisia kustannuksia ovat kaikki kyseisten laitteistojen hankinnasta koituneet omaisuus-erät tiettyjen edellytysten täyttyessä. Nopeutettujen poistojen muodossa myönnettyä tukea voidaan myöntää minkä tahansa muun valtiontuen tai EU:n rahastojen tuen lisäksi samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin ilman, että sen bruttoavustusekvivalenttia on tarpeen laskea.

Tuki yksityisten investointien riskien vähentämiseksi

TCTF:n siirtymätukiin pohjaavien ja niitä laajentavien ehdotusten lisäksi komission ehdottama uusi valtiontukikehys sisältää myös täysin uuden ehdotuksen. Sääntöluonnoksen mukaan uusiutuvaan energiaan, teollisuuden vähähiilistämiseen, puhtaan teknologian valmistamiseen ja energiainfrastruktuuriin investoiville yksityisille sijoittajille voitaisiin myöntää tukea investointien riskien vähentämiseksi (ehdotuksen jakso 7).

Tuki myönnettäisiin tukikelpoisten hankkeiden kohdesalkkuihin oman pääomanehtoisen rahoituksen, lainojen (mukaan lukien pääomalainat) tai takausten muodossa erityisrahastolle tai erillisyhtiölle. Tuella pyritäisiin saavuttamaan riski - ja/tai tuottokannustimia yksityisille sijoittajille sijoittaa kyseiseen rahastoon tai erillisyhtiöön. Lainan tai velkainstrumenttitakauksen kesto ei saisi ylittää yhteensä 10 vuotta, eikä takausten osalta missään tapauksessa kohde-etuutena olevan velkainstrumentin maturiteettia. Takauksen saamiseen liittyisi muitakin erityisehtoja konkurssitilanteeseen sekä tukikelpoisten tappioiden kattamiseen liittyen.

Rahastosta toteutetun investoinnin nimellismäärä yksittäistä hanketta kohden saisi ehdotuksen mukaan olla enintään 100 miljoonaa euroa. Tuki voisi myös kasautua ehdotetun valtiontukikehysten muiden jaksoiden mukaisen, samaan hankkeeseen myönnetyn tuen kanssa.

Ehdotuksen mukaan tuki myönnettäisiin rahoituksen välittäjän tai toimeksi saaneen yhteisön välityksellä. Rahoituksen välittäjät valittaisiin avoimen valintamenettelyn kautta. Kyseinen taho myös valitsisi hankkeet ja sijoittajat. Lisäksi ehdotuksessa esitetään lisäehtoja muun muassa rahoituksen välittäjien sijoitusriskien jakamisesta, sekä sijoitussalkun sijoitusstrategiasta mukaan lukien riskien monipuolistamissuunnitelma sekä selkeä ja realistinen irtautumisstrategia tukikelpoisista hankkeista.

Ehdotuksen mukaan yksityisille sijoittajille myönnettävä tuki rajoittuu välttämättömään, kun sijoittajat valitaan avoimen ja syrjimättömän valintamenettelyn avulla. Mikäli näin ei toimita, säännöissä edellytetään vaihtoehtona mm. julkisten ja yksityisten sijoittajien tappioiden jakamiseen sekä voitonjakokriteereihin liittyviä ehtoja.

Tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointi sekä tukikumulaatio

Tukimuotojen kriteerien lisäksi ehdotus sisältää yleiset periaatteet **tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden edellytyksistä** (ehdotuksen jakso 3) sekä siitä, miten komission tasapainottaa tuen myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia. Näihin kriteereihin lukeutuvat muun muassa edellytys kannustavasta vaikutuksesta, kieltä rikkoa unionin oikeutta, kieltä tukea vaikeuksissa olevaa yritystä, sekä tuen tarpeellisuuden, tarkoituksenmukaisuuden, oikeasuhteisuuden ja kilpailuvaikutusten arviointi.

Käytännössä ehdotettu kriteeristö sisältää merkittäviä yksinkertaistuksia muihin valtiontukisääntöihin nähden. Jaksossa kuvaillaan safe harbour -kriteerejä, joiden täytyessä komissio olettaa (presumes), että tuki täyttää valtiontukien yhteisten arviointikriteerien vaatimukset. Esimerkiksi kannustavan vaikutuksen osalta on riittävää, että tukihakemus on jätetty. Sääntöjen puitteissa komissio ei tee myöskään erillistä kilpailuvaikutusarviota esimerkiksi tukiohjelman- tai hanketasolla: kilpailuvaikutusten katsotaan olevan rajallisia, kun edellä läpikäyty tukimuotojen kriteerit täyttyvät. Yksinkertaistamisehdotuksen tavoitteena on nopeuttaa Puhtaan teollisuuden ohjelmaan liittyvien valtiontukien hyväksyntämenettelyä.

Tukea voidaan lähtökohtaisesti myöntää missä tahansa muodossa, mutta yleisedellytyksenä takauksien ja lainojen myöntämisessä rahoituksen välittäjien kautta on, että myönnetty tuki tulee välittää suoraan ja mahdollisuuksien mukaan lopullisille tuensaajille.

Mikäli puiteluonnoksessa ei toisin määrätä, sen nojalla myönnetty tuki voi kumuloitua minkä tahansa muun valtiontuen tai vähämerkityksisen tuen kanssa, tai se voidaan yhdistää keskitetysti hallinnoituihin EU-varoihin,

- kunhan kyseiset tukitoimenpiteet koskevat erillisiä yksilöitävissä olevia tukikelpoisia kustannuksia;
- jotka koskevat samoja osittain tai kokonaan päällekkäisiä tukikelpoisia kustannuksia vain, jos tuen kasautuminen ei johda siihen, että tuki ylittää korkeimman tuki-intensiteetin tai -määrän, jota sovelletaan missä tahansa säännössä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artiklojen mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komissiolla on yksinoikeus Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 107 artiklan 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

EU12 kilpailu-, hankinta- ja valtiontukijaoston kirjallinen menettely 31.3.-2.4.2025.
EU21 energia ja Euratom -jaoston kirjallinen menettely 31.3.-2.4.2025.
EU-ministerivaliokunta 11.4.2025.

Eduskuntakäsittely

TCTF:n siirtymäjakson tukia on aiemmin käsitelty E-jatkokirjeissä EJ 12/2022 vp ja EJ 13/2022 vp. Ehdotusta CISAF-puitteiksi ei ole aiemmin käsitelty eduskunnassa.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Valtiontukisäännöillä asetetaan reunaehdot yritystukien myöntämiselle Suomessa. Ehdotus on suoraan sovellettavissa (ml. Ahvenanmaa), eikä sillä ole suoria lainsäädäntövaikutuksia.

Taloudelliset vaikutukset

EU:n valtiontukisääntelyssä asetetaan raamit jäsenvaltioiden valtiontukipolitiikalle. Nykyisten valtiontukisääntöjen joustavoittaminen ehdotetulla tavalla jatkaisi ja osin laajentaisi tukien helpotettua myöntämistä uusiutuvaan energiaan ja teollisuuden vähähiilistämiseen. Komission kaavailemat muutokset uusiutuvan energian ja teollisuuden vähähiilistämisen tukiin voivat nopeuttaa vihreää siirtymää ja vähentää riippuvuutta fossiilista polttoaineista.

Valmistavan teollisuuden investointitukien salliminen saattaa edistää kriittisten tuotteiden ja raaka-aineiden tuotannon syntymistä EU:hun ja parantaa EU:n omavaraisuutta ainakin joiltain osin tietyissä arvoketjuissa. Vaikutusarviointien edelleen puuttuessa on kuitenkin epäselvää, voidaanko EU:n valtiontukipolitiikalla aikaansaada haluttuja muutoksia, ja onko muutosten nettovaikutus myönteinen. Voimassa olevien kriisi- ja

siirtymäpuitteiden mahdollistama avokätisempi valtiontukipolitiikka on jo vaikuttanut kielteisesti sisämarkkinoiden toimintaan, kun vain kaikkein isoimmilla EU-mailla on ollut varaa hyödyntää voimassa olleita valtiontukisääntöjen joustoja täysimääräisesti. Lisäksi eri jäsenvaltioiden erilaiset mahdollisuudet myöntää tukia ovat johtaneet jäsenmaiden väliseen tukikilpailuun. Vastaavien joustojen jatkamisen ja osittaisen laajentamisen muun muassa ehdotettujen alueellisten höllennysten kautta ei arvioida vähentävän jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua, tai tasaavan sisämarkkinoille aiheutuneita kielteisiä kilpailuvai-
kutuksia.

Komission helmikuussa 2025 julkaiseman katsauksen⁵ perusteella EU-jäsenvaltiot olivat myöntäneet kriisi- ja siirtymäpuitteiden nojalla tukea yhteensä 219 miljardia euroa maaliskuun 2022 ja kesäkuun 2024 välisellä ajanjaksolla. Myönnettyistä tuista suurin osa koski Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman akuutin kriisin lieventämiseen kohdennettuja kriisitukia. Kokonaismääriä tarkasteltaessa suurin tuen myöntäjä on Saksa, joka on myöntänyt sääntöjen puitteissa tukia yhteensä 81,9 miljardia euroa.

Siirtymätukien osalta, joita nyt ehdotetaan jatkettavan, komissio oli hyväksynyt kesäkuun 2024 loppuun mennessä yhteensä 37 tukiohjelmaa, jotka koskivat uusiutuvan energian, teollisuuden vähähiilistymisen tai valmistavan teollisuuden tuotannollisten investointien tukiohjelmaa. Komission hyväksymien tukiohjelmien kokonaisbudjetti oli yhteensä 47,7 miljardia euroa. Kokonaisbudjettilukuihin sisältyvät lainat ja takaukset koko niiden nimelmäärällä, minkä vuoksi niihin tulee suhtautua suurella varauksella.

Siirtymätukia oli näistä tukiohjelmista tosiasiallisesti myönnetty yrityksille kesäkuun 2024 loppuun mennessä yhteensä 2,38 miljardin euron arvosta. Siirtymätukien suurimmat myöntäjämaat puhtaasti tukimääriä tarkasteltaessa olivat Saksa (915 miljoonaa euroa), Espanja (609 miljoonaa euroa) ja Portugali (517 miljoonaa euroa), kun taas bruttokansantuotteeseen suhteutettuna eniten tukea myönsivät Portugali ja Slovakia – kumpikin yli 0,1 % oman maansa vertailuajanjakson bruttokansantuotteesta.

Suomessa on toistaiseksi otettu käyttöön kolme tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden siirtymäosan mukaista tukiohjelmaa: Tukiohjelma SA.113693 mahdollistaa RFNBO-tuotannon kehittämiseen tähtäävien suurten investointien tukemisen sekä tiettyjen energia-varastoinvestointien tukemisen. Tukiohjelmat SA.113721 ja SA.114934 ovat osin päällekkäisiä siten, että SA.113721:n nojalla voidaan myöntää avustusta teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen ja energiatehokkuuden sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen, samalla kun SA.114934 mahdollistaa suurten puhtaan siirtymän investointien tukemisen verohyvityksen avulla.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Puhtaan teollisuuden ohjelman osana erikseen annettavat uudet valtiontukipuitteet (CISAF) rakentuvat Ukrainan sodan vuoksi joustavoitettujen valtiontuen tilapäisten kriisi- ja siirtymäpuitteiden (TCTF) niin kutsuttujen siirtymätukien (TCTF:n jaksot 2.5, 2.6 ja 2.8) soveltamisesta kertyneelle kokemukselle. Suomen TCTF-kantoja on käsitelty aiemmin selvityksissä E 31/2022 vp, EJ 6/2022 vp, EJ 9/2022 vp, EJ 12/2022 vp ja EJ 13/2022 vp, joista siirtymätukia on käsitelty valtioneuvoston selvityksissä EJ 12/2022 vp ja EJ 13/2022 vp.

Suomi on ennakkovaikuttanut valtiontuki- ja rahoituskysymyksissä niin poliittisella kuin virkamiestasolla.

⁵ Competition State Aid Brief, No 1/2025

Suomi on muun muassa aiemmin lähettänyt komissiolle yhdessä viiden samanmielisen jäsenmaan kanssa kirjeen, jossa tuotiin esiin tehokkaan kilpailun ja hyvin toimivien sisämarkkinoiden merkitystä sekä valtiontukipolitiikan roolia tässä yhteydessä. Lisäksi Suomi on yhdessä kuuden muun samanmielisen jäsenvaltion kanssa lähettänyt komissiolle valtiovarainministerien kirjeen, jossa tuotiin esiin näkökulmia EU:n reaktiosta Yhdysvaltain IRA-lainsäädäntöpakettiin ja rahoituksesta. Helmikuussa 2024 Suomi lähetti yhdessä kahdeksan samanmielisen jäsenvaltion kanssa komissiolle kirjeen valtiontukien roolista EU:n pitkän ajan kilpailukykyyn. Kirjeessä todettiin muun muassa, että eräs teollisuuspolitiikan ja kilpailukyvyyn kulmakivistä ovat vakaat valtiontukisäännöt, eivät lyhyen tähtäimen valtiontukien sääntöjoustot.

Asiakirjat

Draft Communication from the Commission, Framework for State Aid measures to support the Clean Industrial Deal (Clean Industrial Deal State Aid Framework)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Sanna Nyyssölä, TEM, p. 050 436 1811
Kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen, TEM, p. 050 396 3619

VAHVA-tunnus

EU/305/2025

Liitteet

Draft Communication from the Commission, Framework for State Aid measures to support the Clean Industrial Deal (Clean Industrial Deal State Aid Framework)

Viite